

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:
1 óra . . . 60 fillér
3 óra . . . 1.80 fill.
Vidéken:
1 óra 1 kor. 20 fillér

KOLOZSVÁRI UJSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Deák Ferencz-u. 18. sz.,
hová minden levele-
zés és egyéb küldé-
mény czimzendő.
Telefon-sz. 261.

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

A vetélytárs boszuja. — Román fészkelődés.

Orvosok államosítása.

Kolozsvár, augusztus 30.

Nem kezdjük bizonygatni, mi ér többet: a vagyon-e vagy az egészség. Annyi bizonyos, hogy az egészséges ember vagyon nélkül is boldog lehet, a vagyonos ember pedig egészség nélkül mindig boldogtalan. Mégis azt látjuk, hogy e két dolgot nem értékük szerint becsülik. Olyan vidék nincs az országban, ahol a vagyon biztonságáról nem gondoskodnának abból az okból, mert a lakosság szegény és nem győzi a biztonság költségeit. Ellenben töméntelen hely van az országban, ahol senki sincs, aki a lakosság egészsége fölött örködnék, még pedig azért nincs, mivel a költségekre nem telik.

Furcsa dolog ez. Az ország sok vidékén napi járóföldekre nem találni orvost. Mi történik itt a beteg emberrel? Kétféle: vagy kuruzslással gyógyítják, illetve betegebbé teszik, vagy pedig rábizák az édes természetre, hogy gyógyítsa meg, vagy pusztítsa el a beteget. a hogy neki tetszik.

Mennyi kincset érő munkaerő pusztul el így védtelenül. Csáky szalmája módjára széles ez országban. És nem lehet segíteni, mert nincs orvos.

Nincs orvos? Nevetséges állítás! Néhol annyi gyűl össze, hogy a nagyrészüik hónapokon át nem lát beteget. Ez a felesleges rész még sem megy el olyan vidékre, ahol

volna betege, de olyan, a ki nem tud fizetni.

Régen és gyakran sürgöttük már, hogy ezt a furcsa ellentétet a beteg, nélküli orvos és az orvos nélküli beteg között az államnak kötelessége kiegyenlíteni. Az államnak szüksége van arra, hogy az orvosok ne nyomorogjanak munka nélkül a városokban és szaporítsák a diplomás proletárok számát. De még ezerszerre nagyobb szüksége van arra, hogy ne hagyja segitség nélkül a nép beteg gyermekét, ne hagyja elpusztulni oltalom nélkül az ő eleven erejét.

A sürgetések örvendete eredményére jutottak.

A belügyminiszterium rendeletéből javaslat készült, melynek célja az orvosi állásoknak legalább részben való államosítása. Annyi pénze még nincs az országnak, hogy mindenkit, mindenütt ingyen orvossal lásson el, bár ez az eszményi állapot s ennek is be kell majd következnie.

De egyelőre annyi fog történni, s ez is nagyon sok, — hogy az ország ama vidékeire, a hol orvos egyáltalán nincs, mert e lakosság oly szegény, hogy nem tudja eltartani: államilag fizetett orvosokat fognak küldeni. A szegénységét tehát a népnek sehol sem kell ezután az életével megfizetnie és senkisé fog ezután segitség nélkül szenvedni azért, mert az ország nyomoru vidékeinek valamelyikén született.

Az emberségnek nagy vivmánya ez, de az igaz-

ságnak is követelménye. Ha csendőrnek mindenütt kell lennie, mert a vagyon mindenütt védelemre szorul, mennyivel inkább kell mindenütt orvosnak lennie, aki az egészség oltalmazására hivatott.

Az orvosok államosításánál hasznosabb és jövedelmezőbb költsége még nem igen volt az országnak.

Román fészkelődés.

Kolozsvár, aug. 30.

A naponkénti sajnálatos események — melyeknek háttérben ott setétlik tejbe-vajba fűrösztött román testvéreinknek lólába — alkalmat adnak arra, hogy az ultramontán oláhok aljas cselekedeteinek méltatására külön rovatot nyissunk.

Csak pár napja, hogy hirtadtunk a topánfalvi magyarellenes mozgalomról s már megint egy ehez hasonló esetről beszél az ország sajtója. A falusi oláhság között az izgatás, a bujtogatás még egyre tart s mondhatni, fokozódik. A butaságban könnyen felbujtogatott nép nap-nap után nemcsak zsidó-magyar, de állam-ellenes zendüléseket inszenizoz.

Hogy a lelketlen izgatás darázs-fészke hol van, nem lehet tudni, de a jelek és a zendülés iránya határozottan megállapítják annak politikai indító rugóit. Az oláh nép tudatlansága fanatizmusa csak eszköz a bujtogatók szennyes kezében, hogy azonban a végső, igazi cél hol rejlik, csak sejteni lehet, biztosan tudni nem.

Fritsch Károly britt és külföldi biblia-társulat megbízottja 25 éve már, hogy árulgatja a bibliákat. Soha semmi baja nem volt, de a napokban könnyen végzetessé vallható kalandban volt része.

Két fiával járta a vidéket. Felső-Mocs közelében váratlanul egész sereg fejszés és vasvillás oláh rohant rájuk.

Ugye, tolvaj magyarok vagytok? — kérdezte a támadók egyike,

mire Fritschék mentő okokat hoztak föl. Előmutatták miniszteri rendeletüket, de ez mistem használt a tömegnek.

A kinos jelenetnek a falu két birója vetett véget, kik ahogy tudomást szereztek az esetről azonnal a helyszínére siettek. A buta oláhok erre biráik ellen fordultak s szidalmazni kezdték őket azért, hogy közbeléptek.

Ilyen épületes dolgok történnek most Erdélyben s Kolozs-megye oláhlakta vidékein, veszélyeztetve a közlekedést és az utasok biztonságát. A elvakított oláhpórok minden idegenben zsidót, illetve magyart látnak s így minden utas ki van téve brutális támadásaiknak.

Ezen az állapoton változtatni kell, ha másképp nem lehet, csendőrjáratokkal. Akire az izgatás legesekélyebb árnyalata is rábizonyul, kérlelhetetlen szigorral kell sujtani, hogy elmenjen kedve a buta pórok célzatos rosszakaratu félrevezetésétől.

A hitves vádja.

— Saját tudósítónktól. —

Kolozsvár, aug. 30.

A bünesetek krónikájában szinte páratlan s jogiszempontból fölötte érdekes bűnvádi feljelentésben fejezte be a minap a debreczeni kir. ügyészség a vizsgálatot. Egy hajdu-böszörményi paraszt asszony junius havában följelentést tett ura ellen, hogy az még 1899-ben megfojtotta nagyanyját, hogy a halálával esedékes temetkezési intézeti díjakat átvegye. Ennyit mond a vádlevél, melynek alapján Hoffmann József vizsgálóbíró Nagy Jánost vizsgálati fogságba helyeztette s megindította ellene az eljárást.

Az érdekes bűnügy előzményeiről ezekben számol be debreczeni tudósítónk:

Cs. Nagy Rebekát, egy hajduböszörményi parasztasszonyt 1899. évi márczius 17-én reggel, hozzátartozói halva találták. Az öregasszony halála — noha

Legolcsóbb szőlő bevásárlás!

Legfinomabb csemege-szőlők Gyöngyösről, Horgosról és Ujvidékről.

Kilónként 25 kr.; öt kiló vételénél kilója 22 kr. — Kapható a Deák Ferencz-utcza

vásártéren GÁL JÁNOSNÉNÁL.

Iskola-Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

előző este ép egészségesen fe-
küdt le — senkinek sem tűnt
fel. A halottkém szokásos rövid
pillantást vetett a halott asz-
szonyra s nyugodt lelkiismeret-
tel kiállította a bizonyítványt a
végelgyengülés következtében
beállott természetes halálról.

Nagy volt a meglepetés, mi-
dőn most, harmadfél évvel ké-
sőbb, az öreg asszony halála
egy bünvádi feljelentés nyomán,
váratlanul közbeszéd tárgya lett.
Az öreg asszony egyik unokája,
Nagy Jánosné ugyanis azt állit-
totta, hogy férje folytatta meg
az öreg asszonyt és pedig oly
módon, hogy a kályhára papri-
kát öntött, majd mikor az öreg
annak füstjétől elkábult, maga
kezdte folytatni.

Az asszony szenzációs följe-
lentésére a bösörmei járásbi-
róság nyomban letartóztatta
Nagy Jánost s elrendelte az öreg
asszony holttestének exhumálá-
sát. Az exhumálás meglepő ered-
ményre vezetett, a halott asz-
szony gégeporeza csakugyan el
van törve, a mi kétségtelenül
kézzel való fojtogatás követke-
ménye s így az orvosok véle-
ménye szerint ez okozta a ha-
lált. Az orvosok ezt annál is in-
kább beigazolták látták, mert
a törött gégeporezon fekete fol-
tokat is találtak, a melyek csakis
vérfoltok lehetnek.

Ennek alapján beigazoltatott
az erőszakos halál s most csak
a bűnösség kérdésének megál-
lapítása van hátra.

De ha Nagy Jánosné az es-
küdtzéki főtárgyaláson is fön-
tartja vádját és vallani fog férje
ellen, ez a pór valóban a legrit-
kább bűnpörök egyike lesz s
nehéz dolgot ad majd az es-
küdtéknek a verdikt meghozata-
lata, mert az egész bűnpörben

egyetlen terhelő tanura kell tá-
maszkodnia: a hitves terhelő
vallomására.

A vetélytárs bosszúja.

Kolozsvár, augusztus 30.

Manapság a legtöbb véres ösz-
szetűzes oka a szerelem. A föld-
miveléssel, általában a kézimun-
kával foglalkozó elem regényes
hajlamu legényei mindig talál-
nak módot arra, hogy napjaik
unalmas egyhanguságát szerelmi
históriák szövésével fűszerezzék,
s nem egyszer, különösen mi-
kor egy leányra többen is sze-
met vetnek, igen heves össze-
tűzéssel egészítik ki azt a kü-
lönbözöt, mely a két udvarló
és a leány között fenn áll.

Ilyen mulatságos jelenetet rög-
tönzött tegnap az esti órákban
több fiatal legény.

Valyár András és Ribécz Pé-
ter egy leánynak udvaroltak. A
szép Tamás Anna inkább Va-
lyárt tüntette ki kegyeivel, amit
a vetélytárs természetesen nem
nézett jó szemmel s így a két
legény között a legveszedelme-
sebb ellenségeskedés kapott
életre.

Ribécz nem adta föl teljesen
a harcot s többször megkereste
a leányt, de ez visszautasította
rimánkodó szavait. A visszaut-
asított szerelmes erre valami
csunya pletykát terjesztett a Ta-
más leányról.

A leány sirva panasolta el a
rajta ejtett sérelmet testvérbáty-
jának, ki azonnal közölte a dol-
got Valyár Andrással s tegnap
meglesték a mezei munkából ha-
zatéró Ribécz Pétert.

A kajántó-utczai vashidnál
megállították a rágalmazót s mi-
után most is hangoztatta állitá-
sait nekiestek és irgalmatlanul

elverték. A félholtra vert legényt
lakására szállították, míg a töb-
biek ellen bevezették a törvényes
eljárást.

A györgyfalvi-utca rendezése

Multha veszett ígéret.

Kolozsvár, aug. 30.

Hogy a mi bölcs hatóságunk
mennyire szívén viseli a köz-
érdekét arra legékesszölobb bi-
zonyíték az alanti eset.

A pata- és györgyfalvi-utczák
rondasága arra készítette a la-
kosságot, hogy akeziót inditsa-
nak e helyek rendezésére.

Megkeresték az illetékes ha-
tóságot, s a remélt orvoslás he-
lyett elutasító feleletet kaptak.

Ebből kifolyólag Domokos
József és több társa átiratot in-
téztek a belügyminiszterhez.

A belügyminiszterium megint
a tanácsnak küldte vissza a kér-
vényt oly meghagyással, hogy
azt, amennyiben lehet teljesít-
sék. A felsőbb helyről kapott
rendelet folytán végre szőnyegre
került a polgárok kérése, s a
közgyűlési határozatról a követ-
kező átiratban értesítették a la-
kókat.

„A nagyméltóságú bel-
ügyi miniszter urhoz beadott
s onnan illetékes elintézés vé-
gett áttett kérésökre vonatko-
zólag értesítettnek, hogy a
györgyfalvi- és pata-utczák
rendezésének 22915 frtot meg-
haladó költségei a folyó jö-
vedelmekből nem fedezhetők,
s így a fedezetről leendő ja-
vaslattétel végett az ügy a
pénzügyi szakbizottsághoz té-
tetett át végérvényes elhatá-
rozás végett. E határozatról
kérelmesek annak idején ér-
tesíteni fognak.

Mindebben csak az a csodá-
latos, hogy az átirat keltezésé-
nek ideje 1899. június 23. Te-

hát két éve mult az ígéretnek,
de a polgárok semminemű érte-
sítést még nem kaptak.

Nem tudjuk, hol késik a vá-
lasz, de terheljen azért bárkit a
felelősség, a polgárokkal szem-
ben ily indolens, hanyag eljá-
rást tanusítani nem szabad.

Felszólítjuk Szvacsina Géza
polgármestert, hogy fürkésze ki
a késedelmező okát, s legyen
azon, hogy a polgárok eme méltá-
nyos és jogos kérése, ha egész-
ben nem is, de részben orvosolva
legyen.

HIREK.

— **Tilos a koldulás.** A belügy-
miniszter legújabbjában rendeletében
szigorú korlátok közé szabta a
koldulási engedélyek kiadását.
Ezzel akarta elérni azt, hogy az
ép, egészséges, kapa-kasza ke-
rülők ne zsarolják ki a jószí-
vűek filléreit. Rendelete némi-
leg redukálta ugyan a koldusok
számát, de még ma is tekinté-
lyes összeget tesz ki azoknak
száma, kik csupán tunyaságból
elfordulnak a munkától s a ke-
nyérkeresés legkönyebb, de leg-
szánalmasabb ágát folytatják —
a koldulást. *Berti* Antal cigány
is e paraziták közé tartozik. Fel-
kötötte jobb karját s a Kossuth
Lajos-utczában házalt. A csend-
őrök átláttak a szitán s a jó
Bertit a rendőrségre, majd a
dolgozóházba kísérték.

— **Hamis pénz.** Alig pár hó-
napja, hogy a husz koronás
bankjegyeket kibocsájtották, s
a hamisítók máris kezdik át-
nozni. Tegnap délelőtt Walkai
Ferencz bolti szolga 350 koronát
adott föl a postán. A kezelő
tisztnek feltűnt az egyik husz-
koronás szokatlanul fakó színe
s rövid megfigyelés után rá-
jöttek, hogy a bankjegy hamis.
Walkai legott jelentést tett a

TÁRCZA.

A bodoki Bodoki család.

Irta: *Székely Béla.*

(Végo.)

Idem-eodem, a család jó-
sága annyira kivívta szeretet-
tünket, hogy legszentebb esküvel
fogadtuk a Bodoki leányok jóhir-
nevét jóban és rosszban megvédeni.

A gyakori együttlét s külö-
nösen a férfias kötelességnek, a
lovagiasságnak gyakorlása las-
san-lassan szerelmet élesztett
sziveinkben (azaz csak
a Gyusziában én már akkor is
gyűlöltem az örök problémát —
a nőt). Sőt annyira mentünk,
hogy szemeink elé varázsoltuk
a rózsás jövőt, a mint két ifju
pár visszavonulva a szürke vi-
lág realitásától, szerelmének,
boldogságának él.

Sok év telt el az elmondot-
tak után.

Játszótársamról, ki azóta az
Alma Mater kebeléből mint meg-

lett ember került ki, hirt sem
hallottam.

Pedig úgy szerettem volna
még vele és a kis pisze oru Bo-
doki Málvinnal, az erdőn csa-
tangolni. De hiába! annak vége
van örökre.

A Bodoki lányok rendre —
rendre férjhez mentek s Mál-
vinból is nagy leány lett. Hul-
lámos haját frizurába szedték s
megtanult németül, francziául,
angolul gagyogni.

Bodoki néni elvitte magával
mindenhová, ahol unatkozni le-
hetett. Megismerkedett sok, sok
új emberrel. Elegáns gavallérok
foglalkoztak vele. Eljárt zsurokba
bálba, színházba, mindenfelé.

Különösen az öreg Kresner
csapta a szelet Málvin körül.

Minden héten elátogatott a Bo-
doki familiához megrakodva sok
városi pletykával cserébe egy
kis jó falusi kávéért. Ilyenkor
együtt ült a család s amint
Kresner egy-egy sovár pillan-
tást betett a leányra, Bodoki
néni csak bolintgatott fejével.

Anyai elfogultságában mindjárt
jelentőséget tulajdonított a do-
lognak és nagyokat sóhajtott.

Kresner hébe-korba egy-egy
czélzást is megkoczkáztattatott, a
mivel Málvin nevelését a mai
élni siető leányok kiképzése fölé
helyezte. Szóval olyan magavi-
seletet tanusított, hogy szinte
látta az ember, mint akarja a
leány nyakába fűzni magát. A
jóságos mama minden egyes
szavát kegyes fejbolintással tün-
tette ki. Valójában nem igen
figyelt beszédére, inkább a
Kresner ezer hold földje fog-
lalkoztatta s úgy vélekedett,
hogy a fényes parthie ezeregye-
dik holdját, amit feje tetején
hordozott minden mama szive-
sen elnézi birtokáért.

Málvin sejtette a kiállhatat-
lan ember czélját s épp ezért
igen rideg magaviseletet tanu-
sította a „vén kecske“ iránt, ki
a leányos mamák állandó czél-
táblája volt. A kívánt hatás
azonban elmaradt, mert Kres-
nernek roppantul imponált a

leány föl sem vevő viselete, a
melylyel ismeretségük első per-
ce óta vele bánt.

Még gyakrabban tette látog-
gatását a családnál s utóbb tel-
jesen otthonosnak érezte magát
körében.

Egy délután, mikor Málvin a
kert hederás lugasában kézi
munkájával volt elfoglalva, a
mamája behívta szobájába. Nyá-
jasan ránézett s megsimogatta
két bársonyos arcát.

— Kedves gyermekem, nagy
öröm ér téged. A nagy, gaz-
dag, előkelő Kresner megkérte
kezedet s én beleegyeztem a
házasságba.

Málvin némán hallgatta vé-
gig anyja szavait, aztán mint
egy engedelmes báb, beleegye-
zőleg bólintott egyet fejével s
kitántorgott a szobából.

Másnap ebédután, mikor az
apa meg a mama déli álmukat
aludták, levelet hozott a posta.
Az a kedves bolondos Gyuszi
irta a levelet. Azt írja hogy na-
gyon busul utánna.

Málvin szemei könybe lábad-

rendőrségnél s megjegyezte, hogy a hamis pénzt Zorger Sándor hentes üzletéből kapta. A rendőrség vizsgálatot indított a hamis bankjegy forgalomba hozójának kipuhatólására.

Kosztadás a Hunyadi-teren. Tegnap számunkban ily czimen szóvá tettük azt a mizerabilis állapotot, melyet a Hunyadi-teri éllelmi szerek áruló sátrak körül konstataitunk. Polez Rezső h. főkapitány belátta a baj fontosságát s utasította a városi főorvost, hogy vizsgálja fölül az áruba bocsájtott éllelmi czikkeket. Dr. Bartha tegnap ejtette meg a hivatalos vizsgálatot, melynek folyamán tisztának, kifogástalannak találta az edényeket és a főzeléket. Ezzel szemben főtartjuk most is állításainkat. Nincs kizárva az, hogy a sátrak tulajdonosai éppen a gyakori felszólalás miatt az esetleges vizsgálatról tartva ezuttal tisztán kezelték ételüket. Újlag felszólítják az illetékeseket, hogy e vizsgálatnál ne tegyék ad acta e nagy fontosságú bajt, hanem időről-időre tartsanak szemlét a szegény munkás osztály számára készített étel fölött.

— **Rendőri hírek.** Botár Lóra eselédleánytól ismeretlen tettes 28 korona készpénzt, melyet fizetéséből kuporgatott össze, ellopott. A rendőrség nyomozatot indított egyben, de eredményt mindezeig felmutatni nem tudott. — *Lakatos Anikó* cigány-asszony tegnap délelőtt Meskó Lukács kereskedő lakásáról több értékes tárgyat és ruhaneműt akart elemelni. — Ténykedését azonban nem koronázta siker, mert rajtacsípték s a rendőrségre kísérték, ahol tagadással iparkodott hibáját jóvátenni. Tagadása azonban mit sem használt. A nála talált bűnjelék beigazolták bűnösségét s most a dol-

tak s erős esküvel fogadta, hogy bármi történjen is a sok-sok év előtt Gyuszinak tett ígéretet megmásítani nem fogja, pedig már az eljegyzési kártyák is készen voltak.

Kevés habozás után levelet írt Nagyfontay Gyuszi es. és kir. kamarásnak. Denique a nóta vége az lett, hogy a nagy ezéző napjának reggelén egy koci állott meg a Bodoki kúria előtt s a karesu, érintetlen szüzies bájos Málvin, önfeledten kedvese kebelére borult aztán a koci elrobozott. Hajnali öt órakor már nagy sürgős-forgás volt a kastélyban. Ijedt arcu eselédék szaladgáltak jobbra balra. A legnagyobb zürzavar közepette toppant be Kresner ur. Megtudta a történeteket s úgy állott „tiszteletbeli anyósa” előtt mint egy iskolás gyermek, ki azt hiszi, hogy jól tudja a leczkáját s a végén sül ki, hogy semmitsem tud. Szógyenpirral arczán, zavartan kalapja után nyult s szó nélkül eltávozott.

gozoházban elmélkedik szomorú sorsa fölött.

— **A hatóság figyelmébe!** Többen megkerestek bennünket azzal a panasszal, hogy a Zattler és Danziger czég emberei már a kora esti órákban működéshez fognak s dögletes büzzel telítik meg a levegőt. Ugy tudjuk van egy szabályrendelet, mely tíz órára tüzi ki e vállalkozó czég embereinek „kivonulását.” A közegészség érdekében felszólítjuk az illetékes köröket, hogy juttassák érvényre e szabályrendeletet.

— **Vizbeesett.** Schwarz Katalin eselédleány tegnap ruhát mosott a Szamosba. Vigyázatlansága folytán az ár elsodorta s már közel volt a megfulláshoz, mikor Salamon Mihály utánna ugrott és saját élete veszélyeztetésével kimentette a vigyázatlan eselédleányt.

— **Nincs gyermek.** Beszterce-Naszód megyének Szép-Nyir nevű községe azért vált nevezetessé, hogy nincsen népesezési mozgalma. Az odaváló lakosság ez évben teljesen megfeledkezett arról, hogy mivel tartozik a népesezési statisztikának és egyéb foglalatosságai között elmulasztotta honpolgári kötelességének eleget tenni. Szép-Nyir községben a múlt év alatt egyetlen gyermek sem született. Remélhető, hogy az üres rovat láttára mégis fölébred a lakosok önérzete és a jövőben háromszorosan fogják kipótolni azt, amit ez évben elmulasztottak.

— **A határ rémei.** A monostori gazdák körében az utóbbi napok óta sok panasz hangzott el, hogy egyes lelketlen emberek marhákkal lelegeltetik termésüket. A panasz különösen a határpásztorokra irányult, kik nagyobb részt rokonságban állanak a szarvasmarhák tulajdonosaival, sőt sok esetben maguk nyujtanak segédkezet arra, hogy jószáguk veszélytelenül barangolhasson a kukoricza és buza vetésekben. Egy újabb följelentésre Pataky Sándor rendőrkapitány, ki a bűnügyi osztály vezetésének terhes gondjai közepett, a mezőrendőri ügyeket is intézi, két lovascsendőrt küldött ki a határba portyázni. A portyázás meglepő eredményrel végződött, a melyben 30 darab szarvasmarhát hajtottak be a városmajorba. Behozták továbbá Marosán György mezőőrnek az igazolványát mert rajtacsípték, amint utánuk leskődött, hogy a vetésből bántalmatlanul kiterelhesse a marhákat. Reméljük, hogy a lelkiismeretlen mezőőr elveszi méltó büntetését.

— **Zsebtolvajok a vonaton.** Egy-egy merészebb tolvajlás alkalmával már több ízben megemlékeztünk, arról, hogy a szamosföldi vonat utasait állandó rettegésben tartják a zsebtolvajok. A hatóság erélyes vizsgálatot indított ez ügyben, de eredményre az nem vezetett. Ezt látszik bizonyítani az a körülmény, hogy tegnap megint ki-

fosztottak egy utast pénztárczájától és kevés holmijától. Moldován György Deésről—Kolozsvárra igyekezett s Alsó-Zsuk körül elnyomta az álmot s arra a kellemetlen meglepetésre ébredt föl, hogy pénztárczája és ruhás-csomagja eltűnt. Esetéről jelentést tett a kolozsvári rendőrségnél, ahol intézkedtek, hogy erélyes nyomozással kézre kerüljön (esetleg kerüljenek) a vakmerő tolvaj.

Közönség köre. *)

Nyílt levél.

Méltóságos Főispán Urunk!

Tekintetes Városi Tanács!

Tekintetes Törvényhatósági bizottsági tagok!

A város törvényhatósági bizottsága ma veszi tárgyalás alá a fogyasztók mikénti kezelésének módját; értesülésünk szerint a Tek. Városi Tanács javaslatára a szakbizottságok úgy határoztak, hogy tovább is a ránk nézve káros bérleti rendszert tartják fenn.

Méltóságos és Tekintetes czimhez fordulunk, kik tudjuk a város polgárai érdekét szíven viselik, s épp úgy a mienket alulírott mostoha gyermekeit e városnak!

Igenis mostoha gyermekei vagyunk, most sajnos közel egy évtizede nyögünk a bérleti rendszer jármá alatt; többször megkísérlettük e rabigát nyakunkról lerázni, s akkor a midőn már azt hittük czélnél vagyunk, — mint merült égből villámcsapás — úgy láttuk, nehéz küzdelmek árán kivívott jogainkat eltiporni. Mert igenis midőn most 4 évvel ezelőtt a városi közgyűlés elhatározta a házi kezelés behozatalát, sajnosan támadtak olyan férfiak, kik a kor reformaitól félve, megfellebbezték ezen üdvös határozatot, s a belügyminiszter ur Ó Nagyméltósága akkor az előkészületekre való időrövidsége miatt megengedte a további bérletfeladását a fogyasztóknak; de feltételül tüzte ki, hogy a jövő biztosításnál a házi kezelés behozásuk.

Midőn most a pénzügyminiszter ur Ó Nagyméltósága leiratában hangsúlyozza, hogy a város vegye házi kezelés alá az adókat; bizonyára azon czél lebegett szeméi előtt, hogy úgy a város mint az adózó közönség érdekeit egyformán óvja meg. Az ország minden részéről annyi panasz merült fel a bérleti rendszer ellen, hogy a miniszter ur jónak látta végét szakítani e türihetetlen állapotoknak. Igenis türihetetlen az állapot, mert benne van a rendszerben a testet öljő bacillus, hiába lett légyen bármennyire tisztességes ember a bérlő igyekszik a befektetett tőke kamatait, bármilyen módon és olyképp kihasználni, hogy ennek a terhét közvetlen mi, de közvetve a város közönsége viselje. — Hiába igyekezzünk mi a nagyközönséget jó és olcsó italokkal ellátni, ha kényszerítve vagyunk, a bérlő sokszor parancsolt és méreg drága italait ki-mérni.

*) É rovat alatt közöltekkért a felelősség a beküldőt illeti.

A bérleti rendszer megölje, ellensége a szabadkereskedelemnek; igyekszik magának kizárólagos jogot biztosítani, melyet sajnos a városi szabályrendeletben levő holt betűk kellően támogatnak.

Félve pillantunk a jövőbe; mert megélhetésünket látjuk veszélyeztetve; hátunk mögött a sötét mult, mely minket jalkiáltásra készlet.

Mert lelkiismeretünk előtt ismét elvonul a zöldszász és mármárosi inoázio s ha ma akik anynyira küzdünk a létért feljajdulunk; oka pusztán csak az, hogy nem tudjuk felfogni miért kell épp mi csak a különféle czimű adók keserves megkereséért küzdenünk, anélkül, hogy ezért jogokat nemhogy követelnünk, de legalább kérnünk szabad legyen!! Nézzék meg Méltóságos és Tekintetes czimetek a pénzügy igazgatósághoz és rendőrkapitányhoz befolyt s talán még ma is elintézetlen néhány száz „tényleirás jövedéki kihágás” mind a bős és birságban utazó „spiczlik” remekelt csodái!

Az állam most biztosítja a fogy. adókat s örömmel konstataitjuk, hogy valamenyi kis község előjárósága megváltja és házilag szedi be a fogyasztási adókat. Arad, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Debreczen stb. nagyobb városok e természetű jövedelmeiket sohasem adták al-bérletbe s amit tehát széles a hazában minden kis község is megeselekedhet azt Kolozsvárt elérni ne lehessen?!

Biztosítjuk Önöket; mert hiszszük és tudjuk, hogy a házi kezelés rendszere mellett még sokkal nagyobb jövedelem folyna a házi penzióba mint eddig: mert bizton számíthatni arra a többlet bevételre is, melyet addig a bérlők kaptak. Tisztességes szakfériakat, kik tudásukkal szolgálnák az ügyet magunk is ismerünk; tehát miért a tartózkodás?!

Hacsak csupán azt említjük fel, hogy a pénzügyminiszter ur most 42 ezer koronával többlet kér a várostól mint a hogy eddig birta a fogy. adókat; bizonyára e kipuhatólt és kenő alappal bíró összeg azon többlet; melyet megtakarított volna a város a házi kezelés behozatala mellett.

Mi nem előjogokat hanem méltányos és a város minden polgárára egyenlően üdvös kívánságunk teljesítését — kérjük.

Apellálunk a Méltóságos és Tekintetes czim böles belátására; s reméljük s hisszük, hogy kérésünk meghallgatásra talál, kik egyébiránt vagyunk

Kiváló tisztelettel.

Kolozsvár, 1901. aug. 29-én.

Kolozsvár szab. kir. város italmérői.

Színházi műsor :

Szombat: Arthur kalandjai.
Vasárnap: Vereshaju.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

SCHABERL JÓZSEF.

APRÓ HIRDETÉSEK:

Az apró hirdetések előre fizetendők. E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 4 fillérbe kerül, vastagabb betűből 8 fillér. Fölvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik. Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik. Vidékről igen kényelmesen beküldhetők az apró hirdetések postautalvánnyal, mert a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is könnyen elfér. Az eljárás igen egyszerű, mert mindenki kiszámíthatja az apró hirdetés árát. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban déli 12—1 óra között. Deák Ferencz-utca 18. szám alatt.

Apróhirdetéseink beküldésének megkönnyítésére, levelezőlapokat bocsátottunk ki, melyek 25—50 és 75 fillérért kaphatók a főtéren „Globus” hirlapel-árusító irodában, a Ludasi-féle dohánytözsdeben és a Böckel-féle lap- és dohány árudában.

LEVELEZÉSEK.

Hű barátja lennék azon csinos nő, vagy leánynak, aki engemet, mint művelt becsületes, intelligens osztályhoz tartozó fiatallem-

bert bármilyen megfelelő, állandó álláshoz juttatna, Szives válaszokat „Jövő” czímen e lap kiadóhivatalába kérek, lehetőleg teljes czímmel.

Plutó. Levele van a kiadóhivatalban.

Kis park. Az est beálltával mindig ott vagyok, hol legtöbbször szedtem csókokat édes ajkairól. Ugy vélem, hogy a sötét lombok csak a maga nevével szöngjék, csak magát látom a félhomályban s

oh, mily édes e pillanat nekem; nekem ki magát végtelenül imádja... „Füles.”

Művelt, barna urinó, vagy leány ismeretséget keresi egy intelligens fiatal ember. Leveleket „Sorsüldözött” czímen a kiadóba kér.

Vasjellem. Levele van a kiadóhivatalban.

Házasság. Egy, a közép-osztályhoz tartozó széke leány ismeretséget kere-

sem, kit közös megtetszés esetén nőül vennék. Leveleket „Tubarózsa” czímen a kiadóhivatalba kérek.

Vadki. Levele van a kiadóhivatalban.

Celestin. Levele van a kiadóhivatalban.

Intelligens fiatalember oly urinó, vagy leány ismeretséget keresi, aki hajlandó volna öt egy hosszabb tanulmányra elkísérni. Csak teljes czímmel ellátott leveleket „Kelle-

mes” czímen a kiadóhivatalba kér.

Párizs. Helytelen gondolat volt öntől hitelt adni azoknak a szavaknak. Bennem ne kételkedjen. Én szeretem oly hévvel, amint csak egy igazán szerelem-ittas ember szerethet. Pá!

Mákvirág. Tegnap zárt levelében meghatározott helyen vártam magára, de nem jött. Mivel igazolja távollmaradását? Válaszát várja „Piros szegfű”

Lacsika. Mostanában mindig olyan haragos. Én

bántottam meg? Ugyan mivel? Ne legyen haragos, mert megárt a szépségének. „Német”.

Kérem azt a bájos hölgyet, kit tegnap a főtértől a Biasini szállodáig kísértem írja meg e lap kiadóhivatalába „Arany” czímen, hogy ismeretséget remélhetem e?

KINÁLAT.

Gazdasszonyi állást keres hivatalnok fiatal özvegye. Bővebbet a kiadóban.

TONCZÁR ANTAL

vizvezetési szerelő.

Fellegvári-ut 43. szám.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat. 4—20

Javitást, átalakítást gyorsan eszközöl.

Szatócsüzet

szép berendezéssel sarok helyen, egyéb elfoglaltság miatt kiadó. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

E G Y

jó családból való fiu tanulónak felvétetik

Benigni Zs. üzletében.

Ugyanott **Blous** varrónők kerestetnek.

Kitűnő minőségű s legmagasabb szilárdságu

Portland-Cementet

ajánl legolcsóbb árban a

Brassói Portland-Cement-Gyár

Angele, Hock, Kugler és Paul, Brassóban.

Kolozsvárt kapható a következő cégeknel: **Csiki Testvér** uraknál, Deák Ferencz (Belközép) utca 39. szám; továbbá **Tessitori** és **Gurisatti** és **Offner Samu** urnál. 5—10

„GLOBUS” HIRLAPELŐFIZETÉSI és KÉZBESITÉSI VÁLLALAT

Kolozsvár, Mátyás király-tér (Főtér) 20. sz.

Elfogad házhoz szállítva postai árban előfizetéseket az összes hazai és külföldi lapokra.

A reggeli budapesti lapok már délután 4 órakor kaphatók.

Megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

Ajánlja izléses és dús felszerelésű

képes Levelező-Lap raktárát.

A nagyérdemű közönség szives pártfogását kéri

„GLOBUS”

hirlapelőfizetési és kézbesítési vállalat.

Ugyanitt kaphatók a „KOLOZSVÁRI UJSÁG” apróhirdetés feladására szolgáló

Levelező-Lapok.